

Op de Hoogte

*Uitgave van de
Harense Historische Kring
Old Go*

*Bevat geschiedenis en genealogie uit en om
de gemeente Haren*

3e jaargang nummer 3, 2012

Losse nummers € 3,-

*Harense
Historische
Kring
Old
Go*

*Harense
Historische
Kring
Old
Go*

*Harense
Historische
Kring
Old
Go*

*Harense
Historische
Kring
Old
Go*

*Harense
Historische
Kring
Old
Go*

Oosterhaar

De huidige wijk Oosterhaar was tot het midden van de jaren 60 een sterk agrarisch gebied. Nu is het een van de dichtstbevolkte woonwijken van Haren.

11 boerderijen werden door de gemeente aangekocht en afgebroken. Enkelen zijn hier afgebeeld.

De weilanden, de koeien en de daarmee samenhangende bedrijvigheid zijn daarmee ook helaas verdwenen.

Een aantal boerderijen zijn gelukkig bewaard gebleven hoewel ze nu een woonfunctie hebben.

Oude boerderij Meinders Waterhuizerweg

Boerderij Veenstra. Hier loopt nu de straat De Ree

Nieuwe boerderij Meinders; De schuur is afgebroken, het woonhuis genaamd De Kamp staat er nog

*Huis, laatst bewoond door Jan Smeenk.
De heer Sluurman heeft zijn nieuwe woning er naast gebouwd*

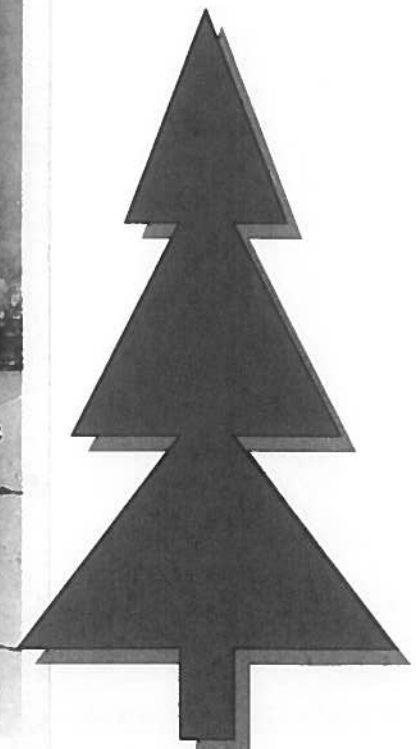
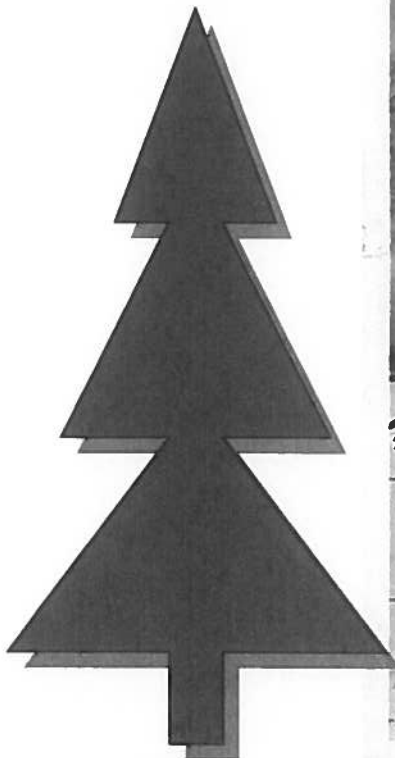
Tuinmanshuis van De Borg De Mikkelfhorst

foto's uit de collectie van de heer H. Bazuin

boerderij, het laatst bewoond door Klaas Horst

*Het bestuur van Old Go wil alle leden
en donateurs bedanken voor hun steun
in het bijna voorbijge jaar
en
wensst hen een voorspoedig 2013 toe*

Old Go-tjes in Op de Hoogte

We hebben net de koopkrachtplaatjes achter de rug.
Wat ontzettend irritant.

Ten eerste: het zijn volstrekt willekeurige cijfers omdat de situatie per gezin/ eenheid verschillend is en men dit onmogelijk kan berekenen.

Ten tweede: er wordt gesuggered dat we tot de bedelstafgeraken, terwijl we rijker blijven dan ooit.

Ten derde: ik weet echt wel dat er in Nederland ook arme mensen zijn.

En wat heeft dit met Old Go te maken?

Nu alles. Enig historisch besef, zou maken dat we niet meer over geld zaniken.

Ik citeer uit de memoires van Ritzo Holtman:

“het hoofdvoedsel” van de mensen uit Onnen in 1907 bestond uit “roggebrood, soepenbrij en “eerpels.” Soepenbrij is karnemelksepap. Ritzo was 11 jaar toen hij zijn vader moest helpen als bakkersknecht.

Hij schreef zijn herinneringen op toen hij rond de 80 jaar was.

Het boek van Ritzo Holtman kreeg Old Go van Henk Bazuin.

Ritzo Holtman is een bakkerszoon uit Onnen geboren in 1895 overleden 1987.

Zijn verhaal geeft een prachtig beeld van het leven rond 1900. Wie nieuwsgierig is kan het boek inzien in ons bezoekerscentrum Oude Brinkweg.

Zelf ben ik op zoek naar familie van Ritzo Holtman.

Als Old Go verzamelen we ook verhalen van dorpsgenoten. En leggen we ze vast.

Wie weet, worden deze geschiedenissen weer gelezen over 100 jaar. En leest men net zo verbaasd over ons leven in 2012 als wij over het leven in 1900.

December 2012

Ali Bakker

Voorzitter Old Go

U kunt alle **Groninger kentekens** (A-1 tot A-49.730) on-line inzien. De gegevens tot en met A-24.000 zijn volledig ingevuld. De database zal regelmatig worden bijgewerkt tot deze compleet is.

kenteken eerste uitgifte eigenaar (eerste 10)

A1 van 05-01-1906 aan Willem Alberda van Ekenstein te Gr

A2 van 05-01-1906 aan Gerrit Hemminga te Grootegast

A3 van 05-01-1906 aan Harmen Kits te Zuidhorn

A4 van 05-01-1906 aan Simon Petrus Rietema te Uithuizerm

A5 van 05-01-1906 aan Anne Willem F. H. Sanger te Gr

A6 van 05-01-1906 aan Herman Marius Speckman te Slocht.

A7 van 05-01-1906 aan Philippus Valk te Wildervank

A8 van 05-01-1906 aan Jan de Waard te Groningen

A9 van 05-01-1906 aan Dirk Marten Kruisinga te Zuidhorn

A10 van 05-01-1906 aan Klaas Mulder te Appingedam

Een heel andere informatiebron zijn de **Schoolmeesterrapporten**

Dit zijn antwoorden op de vragen die de Commissie van Onderwijs in 1828 stuurde aan de schoolmeesters van een groot aantal Groninger plaatsen.

Enkele vragen en antwoorden over Haren:

2. **Welke gehuchten en buurtschappen liggen in dezelve?**

Het gehucht **Onnen** een half uur ten Zuidoosten der kerk, waaronder twee huizen, de Waterhuizen genaamd, behooren, gelegen ten noordoosten van Onnen aan het Schuittendiep. De buurten **Essen** een half uur ten noordoosten der kerk en den **Hoornschendyk** op den afstand van 20 minuten ten westen der kerk- Voorts de vereenigde buurten **Hemmen en Dilgt** (de laatste eigenlyk Essernieuwland) in eene noordelyke strekking van de kerk, ten westen op de afhelling van de hondsrug (Door oude lieden wordt deze hoogte de bishopsrug genaamd) gelegen. Van hier dat men Dilgt wil afgeleid hebben van deel-licht, naar beneden liggende te kennen gevende. Omrent den naamsoorsprong van Essen weet men niets met zekerheid, dan wel, dat deze buurt in vroegeren tyd ook **Jesse** is genoemd.

Volgens eene overlevering is het gehucht Onnen genoemd, naar zekeren Onno, die aldaar op eene Burgt zoude hebben gewoond. Voor dat de Hoornsche dyk gelegd is, stond er reeds achter **Helpen** een huis, dat thans nog **den Hoorn** heet, naar het welk het diep (De Drentsch Aa) de dyk, en vervolgens ook de aangebouwde buurt waarschyndlyk is genoemd.

Wat het dorp Haren betreft, hiervan vindt men aangeteekend (Piccardt Antiquiteiten van Drente) dat hetzelfde is genoemd naar een Hertog **Haron**, de Stichter van dit dorp in het 261. Ook wil men het afgeleid hebben van haar of harde waardoor men oudtyds eenen verheven of dorren grond te kennen gaf (Brucheins Gedenckboek van Stad en Lande].

(3) Aan de kerk te Haren bevindt zich geen dufsteen of duifsteen. Op de torenklok vindt men het navolgende opschrift: - Joh: Stegnerus. v.d.m. Niclas van Buttingha, Kerckvogdt, Roelf Warmolts kerckvogdt, Rudolf Rummerinck, Schulte H. Homan. G.C.L.T.H. Ebbink A ° 1690.

Johan Fremy et Johan Schallemerbergh me fecerunt si deus pro nobis quis contra nos.

Dit gaat zo nog verder. Het staat allemaal on-line.

Harense roots oudste inwoner van Nederland

Sinds 21 augustus 2012 is Egbertje Leutscher-de Vries de oudste inwoner van Nederland. Egbertje woont in Havelte.

Het Dagblad van het Noorden besteedde al uitvoerig aandacht aan Egbertje (zie de header van het artikel). In GensNostra, het maandblad der Nederlandse Genealogische Vereniging van oktober j.l. is een kwartierstaat van Egbertje gepubliceerd. En wat blijkt?

<p>JACOB EITEN HAGEDOORN</p> <p>zn. van Eite Jacobs Hagedoorn en Engelien Hendriks</p> <p>schoolmeester</p> <p>ged. Roden 30-6-1771 overl. vóór 1812</p> <p>tr. Diever 4-6-1797</p>	<p>AALTJE ENGBERTS WIERINGA</p> <p>dr. van Engbert Abels en Marchje Alberts</p> <p>geb. Een, ged. Norg 5-6-1774 overl. Diever 24-6-1841</p>	<p>WILLEM MENNES</p> <p>zn. van Menne Jans en Geertruid Duif</p> <p>pinnenbakker</p> <p>ged. Groningen 25-1-1774 overl. Groningen 22-4-1807</p> <p>tr. Groningen 18-11-1798</p>	<p>(H)ANNA FOLKERTS</p> <p>dr. van Folkert (A)Eijsses en Hillechien Jans Adolfs</p> <p>ged. Haren 16-11-1777 overl. Groningen 11-3-1844</p>
<p>MARTINUS HAGEDOORN</p> <p>arbeider</p> <p>ged. Diever 6-7-1806 overl. Anerveen (gem. Gramsbergen) 30-9-1879</p> <p>tr. Diever 24-10-1830</p>	<p>FOLKERDINA MENNES</p> <p>ged. Groningen 31-3-1805 overl. Dedemsvaart 1-5-1846</p>		
<p>WILLEMPJE HAGEDOORN</p> <p>geb. Haren 28-1-1837 overl. Uffelte 4-12-1917</p>			

De grootmoeder van Egbertje is de op 28 januari 1837 in Haren (Glimmen) geboren Willempje Hagedoorn. Egbertje heeft dus Harense roots en die blijken terug te gaan tot ver in de 18e eeuw. Zie de bijgevoegde uitsnede uit de kwartierstaat van Egbertje.

Het spoor leidt uiteindelijk helemaal rechtsboven naar de ouders van (H)Anna Folkerts: Folkert Eisses en Hillechien Adolfs. Dit is een ouderpaar met een groot Harens nageslacht. Folkert Eisses werd op 13 februari 1746 geboren te Feerwerd. Waarschijnlijk kwam hij met zijn ouders naar Haren. Folkert wordt (als opvolger van zijn vader?) pachtboer op het landgoed Voorveld. Eerst bij de familie Van Berchuys en later bij Hendrik Nicolaas Laclé, die in 1811 maire en vervolgens schout van Haren werd. Het landgoed Voorveld was toen nog veel groter dan tegenwoordig. De bijgevoegde kaart uit de uitgave 'Buitenhuizen in Haren', Harener Historische Reeks nr 10 (nog steeds te koop bij BoomkerBoeken+) geeft daar een beeld van. Op de kaart boven de huidige Rijksweg. Het landgoed loopt bijna door tot de splitsing met de Hoge Hereweg.

REPORTAGE 110 JAAR

Wil de nieuwe Henry van Andel opstaan. Dat gaat een beetje moeizaam, want Egbertje Leutscher-de Vries is de jongste niet meer. Maar ze komt in de buurt van de Hoogeveen, die 115 jaar werd. De oudste inwoner van Nederland woont nu in Havelte. Maandag wordt zij 110 jaar. Duizenden zachtgekookte eitjes en rauwe haringen verklaren veel. Door Ed van Tellingen

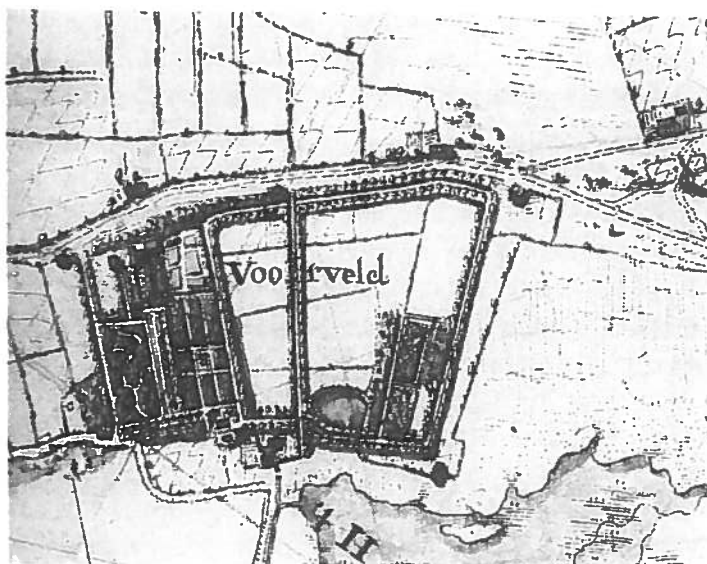

Onder de huidige Lutsborgsweg (met de karakteristieke bocht bij Lutsborgsweg 74). Dwars door het landgoed loopt een weg. Dit is de huidige Boerlaan. Tot ongeveer 1915 was de Boerlaan geen openbare weg, maar onderdeel van het landgoed.

Tot het landgoed Voorveld behoorden de boerderijen Rijksweg 359, Boerlaan 2 (beide afgebroken), Boerlaan 18, Boerlaan 20, Lutsborgsweg 74 en Lutsborgsweg 69. Links van de 'V' op de kaart is het kanaaltje te zien, dat via het meertje 't Hemrik doorliep naar het Hoornsche Diep.

Hillechien Adolfs, de vrouw van Folkert Eisses, werd gedoopt op 12 december 1744 te Haren. Haar ouders hadden waarschijnlijk een boerderij in de omgeving van de huidige Poorthofsweg. Weer is het dus de vrouwelijke lijn die het verst in Haren doorloopt! Folkert en Hillechien kregen minstens 10 kinderen. Een aantal van die kinderen werd ook weer pachtboer in Harenemolen. Er waren ook kinderen, zoals dochter (H)anna, die vertrokken naar elders. Het zijn de zonen Jan en Adolf geweest die zorgden voor verder nageslacht in Haren. Alle leden van de familie Eisses in Haren kunnen we dus feliciteren met de 110e verjaardag van hun achter-achter nicht. En dat niet alleen. Er zijn ook heel wat Harense Buiringa's, Woldrings, Hendriksen, Brinks, etc, die deze felicitatie verdienen.

Eppo van Koldam

Herinneringen van Geert Bazuin aan zijn jeugd in de Kerkstraat van 1930-1950, deel 2

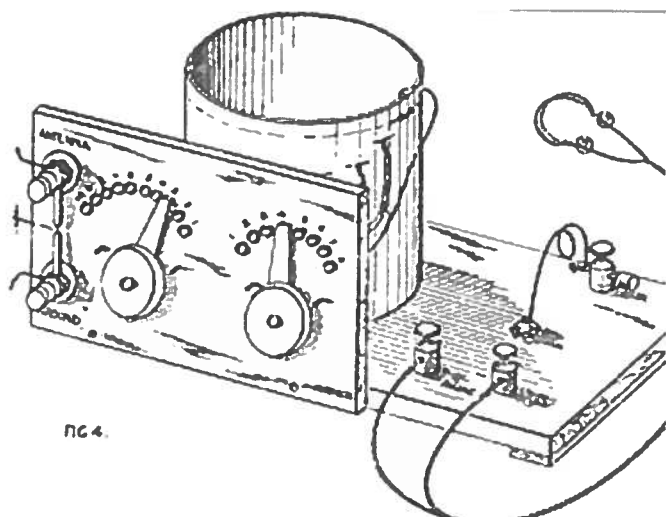
Geert Bazuin heeft vanaf zijn geboorte in 1925 tot na de oorlog aan de Kerkstraat gewoond. Hij heeft in 1965 zijn herinneringen aan zijn jeugd in de Kerkstraat en vooral ook aan de oorlog op papier gezet.

Deze herinneringen zullen we in een aantal delen publiceren.

In dit deel memoreert Geert de bouw van een radiotoestel, de verwijdering tussen zijn vader en diens broer vanwege diens duitse vrouw, het einde van het eigen timmerbedrijf van zijn vader, de aanschaf van een auto door de van der Woude's en het spelen in een kolenberg.

Oom Kees, die ook als timmerman in het familiebedrijf werkte, kwam veel over de vloer en deed met pa aan radiotechniek. Ze hadden een radiotoestel gebouwd, samen met Jan Dallinga van de afdeling Laagspanningsnetten van het G.E.B. (Gemeentelijk Electriciteits Bedrijf).

Het radiotoestel bestond uit een zwarte gehamerde eterniet plaat waarop een serie contacten waren aangebracht waar spoelen van verschillend formaat op geplaatst konden worden. Soms kregen ze contact met Engeland (Coventry) of Duitsland (Hamburg).

nc 4.

Afbeelding 4: zelfbouw radiotoestel

Het apparaat speelde op accu's die de onhebbelijke gewoonte hadden dat ze leeg waren als pa en oom Kees zaterdagavond weer tot laat in de avond bezig geweest met experimenten die stroom vraten.

Moe had dan de pest in, want dan miste ze haar concert dat op zondagmorgen vanuit Hamburg vanaf een groot schip in de haven werd uitgezonden. Dus werd al gauw een gelijkrichter aangeschaft die er voor zorgde dat de accu's constant waren gevuld.

Lang heeft een en ander niet geduurd want oom Kees trouwde met zijn Frida en ging in Tuindorp wonen. De contacten tussen de beide gezinnen Geert en Kees Bazuin werden beduidend minder. Tussen beide broers boterde het op de duur ook niet meer zo.

Oom Kees koos heel terecht partij voor zijn Duitse vrouw die vond dat het "in die Heimat alles besser war" waarop mijn moeder reageerde met "waarom sodemieter je dan niet op". Moe had het altijd over de "poepin" (red: poep is in het noorden een scheld-

woord voor Duitser). Oom Kees helde sterk over naar het socialisme en vierde de dag van de arbeid.

Pa vond dat hij in die hoek niets te zoeken had, omdat hij het van de kapitalisten moest hebben, omdat daar wat voor hem te verdienen viel. Oom Kees en tante Frida kregen een zontje Hendrik die nog een ogenblik bij ons thuis geweest is omdat oom Kees overleed en tante Frida weer aan het werk ging. Hoe lang dat heeft geduurd kan ik me niet herinneren.

Afbeelding 5: Geert Bazuin sr. in de timmerwerkplaats van Wieringa

Pa werd, na het overlijden van grootmoe, opa en oom Kees ook nog ziek, hij kreeg acute gewrichtsreuma en heeft een hele tijd op bed gelegen en kon totaal niets. Dokter Kruijzenga was onze huisdokter en behandelde pa. Hij kwam bijna dagelijks even kijken. Dokter Kruijzenga liet zich altijd scheren bij Dolfin 's morgens vroeg, meestal voor 8 uur. Als hij dan klaar was stak hij vaak de weg even over om bij pa te kijken.

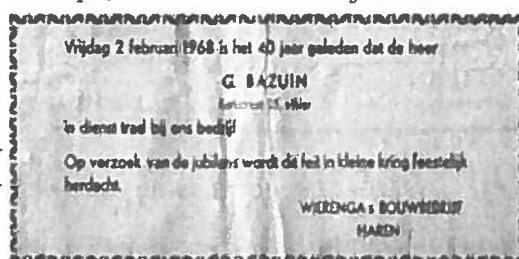
Toen pa weer beter was moest hij het timmerbedrijf alleen runnen. Pa was een uitstekende timmerman maar geen zakenman en hij schijnt het er erg moeilijk mee gehad te hebben.

Wieringa was in die periode ook begonnen als timmerman in Haren en kon op een gegeven moment een karwei krijgen die eigenlijk te groot was voor een eenmansbedrijf en hij vroeg pa hem te helpen.

"Voor 14 dagen" zei pa, maar het werd 40 jaar.

Einde timmerbedrijf Bazuin.

Afb. 6: aankondiging van het 40-jarig dienstverband

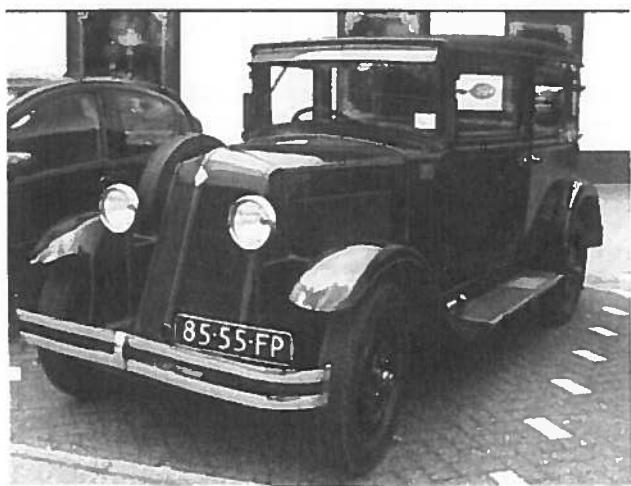
Maar terug naar mijn eigen wereldje. Spelen met Siert was een dagelijks ritueel, temeer daar moe 's morgens bij Tannie ging koffiedrinken en dan voor Tannie de aardappels schilde want daar had Tannie zo'n hekel aan. Op een zeker ogenblik groot nieuws.

Hans en Rike waren van plan een auto te kopen en wilden daarvoor een garage bouwen en die garage wilden ze plaatsen langs de beukenhaag die als erf scheiding dienst deed. Pa en moe hadden geen bezwaar tegen de plaats. De garage werd opgezet uit metalen golfplaten. Als je met de auto het erf opdraaide kon je zo rechtuit de garage in. Van der Woude had een rijbewijs aangevraagd en een autonummer. Siert en ik waren in alle staten voor ons als kleine kinderen was de situatie heel bijzonder. De auto was (naar ik meen maar niet zeker meer weet) een Renault met het nr. A19397, een juweel.

De wagen kon precies tussen ons huis en dat van van der Woude door, al moest wel goed worden uitgekeken naar de haken in de zijgevel van de van der Woude's die dienden voor het vastzetten van de blinden van de ramen. Het rijbewijs kostte naar ik meen te weten f 2,50 en werd afgegeven door de provincie.

(Red: in de Groninger Archieven staat de afgifte van dit nummer geregistreerd op 29 juli 1931 aan Johannes van der Woude, Kerkstraat 30 in Haren, bron: <http://www.groningerarchieven.nl/bronbewerkingen/kentekens>).

De auto werd gestart middels een slinger aan de voorkant. De bestuurder kon dat zelf regelen door het verichten van bepaalde handelingen op een voorgeschreven wijze. Gemakkelijker was het starten met twee man te doen. Hans zat dan achter het stuur en pa draaide de slinger rond. Maar dit starten gebeurde vooral de eerste tijd op straat. Om op straat te komen moest de auto achteruit en dat was toch wel een beetje moeilijker tussen beide huizen door. Hans achter het stuur en Annie, moe en pa duwen. "Hans, pas op die hoaken, kiek oet, pas op die muur, stuur om, nait zo dicht langs de koant" waren veel gehoorde kreten.

Afbeelding 7: Renault uit 1931
Bron: www.renaultoloog.nl/autos.htm

Op zeker moment werd besloten om een hele dag uit rijden te gaan, uiteraard op een zondag. Eerst thuis koffie drinken en dan weg. Siert en ik konden dat grote moment maar amper afwachten. Een rieten koffer met brood, ranja en fruit mee en daar ging het spul. Hans aan het stuur, pa ernaast, Tannie en moe achterin en wij op schoot. Wat een belevenis. Hoe en waar we gereden hebben weet ik niet meer, maar op een gegeven moment zaten we in Rolde (helemaal in Rolde, moet je nagaan) en werd het toch wel tijd om te pauzeren. Auto in de berm bij een bosrand, een groot kleed op de grond en de koffer met lekkers erbij. Dat was nog eens wat! Toen ieder gezeten was en de voedseluitdeling op gang kwam bleek dat men niet veel trek had. Wie, dat vermeldt de historie niet, maar iemand kwam op het idee om te vragen hoe laat het eigenlijk was. Half twaalf. De hilariteit was groot. Van de rest van de reis is me niets meer bijgebleven en het meeste van het vorenstaande zal me ook een aangepaste herinnering zijn, maar dat van het duwen van de auto uit de garage naar de straat herinner ik mij als de dag van gisteren.

Het was in de dagen van de auto dat Siert en ik ook al op de straat begonnen te komen. De zandbak bij Siert thuis, achter het schuurtje was best leuk en ook de wipkar was aantrekkelijk om mee te spelen maar op den duur ga je verder op onderzoek. Eerst ontdek je achter het oude schuurtje en achter de zandbak (waar een dak op zat) een hele mooie kolenberging waar de smidskolen (nootje 4) opgestapeld lagen, binnen 3 stenen muurtjes. Als je op de kolenhoop stond kon je in de dakgoot van de schuur kijken. Nu moet je wel weten dat de schuur niet hoog was en dat de goot relatief laag zat. Maar dit terrein was voor ons taboe, terwijl het toch zoveel aantrekkingskracht op ons had. En als wij er zeker van waren dat ze ons niet zagen en wij alle verboden weer eens negeerden konden onze moeders onze overtreding altijd duidelijk constateren. Het heeft toch wel even geduurd voor wij door hadden hoe ze er achter kwamen dat wij op de kolenberg waren geweest. Hoe het kwam dat wij zwart werden konden wij ook niet verklaren, dat was toevallig.

In de volgende aflevering vertelt Geert over het uitschelden van een oud vrouwtje, het kopen van een gelukstoffee, de verhuizing naar 't Hoogveld en via de Stationsweg terug naar Kerkstraat 24, het opknappen van het pand en de overhandiging van enkele foto's van de familie Nathans aan nabestaanden.

De werkgroep Oude Verhalen stelt zich ten doel om de belevenissen van oude dorpsgenoten (m/v) uit Haren, Glimmen, Onnen en Noordlaren vast te leggen. Ze doet dit door interviews. Als u ook uw verhaal wilt laten vastleggen, neem dan contact op met Dick Schaap, projectleider van de werkgroep.

Dorpsgenoten vertellen

Het verhaal van Hendrik Sluurman

Door Lineke van Geest, lid van de werkgroep Oude Verhalen

Ik ben in 1932 in Onnen geboren. Mijn vader was bouwvakker. Toen ik nog een kleuter was, stierf mijn moeder en in een tijd zonder sociale voorzieningen zag mijn vader zich genoodzaakt mij als de oudste van vier kinderen (de jongste was pas zes weken oud) bij een pleeggezin, boer Ubels en zijn vrouw Grietje, onder te brengen. Mijn tante, een zuster van mijn vader, was daar al in de kost, zodat ik opgroeide te midden van drie volwassenen.

Herinneringen uit mijn vroege jeugd

We woonden op de plek, waar vroeger het oorspronkelijke schathuis van de borg De Middelhorst stond. Het schathuis is de boerderij waar de pachtboeren hun pacht kwamen betalen, vaak in de vorm van stro, hooi, graan en dergelijke. De borg is omstreeks 1861 gesloopt. Er zijn nog wat restanten zichtbaar als een oude put met pomp. Ik herinner mij dat er altijd veel kloostermoppen in de grond gevonden werden.

De heer Sluurman (midden) vertelt bij een excursie over de pomp

Na een jaar op de Gereformeerde School ging ik naar de Hervormde School in de Kerkstraat. Deze school werd net geopend en om dat te vieren werd er op gebakjes getrakteerd. Mijn eerste gebakje! Nooit eerder gezien, laat staan geproefd!

Als jong kind werd je al ingeschakeld in het bedrijf met allerlei karweitjes zoals op het jongvee passen in de wei, helpen baggeren bij het turfsteken en boodschappen op de fiets zonder banden doen.

Aan het eind van de Waterhuizerweg was een kippenfarm, waar men altijd veel last had van eksters, die eieren en kuikentjes pikten. Bij inlevering van een ekster ei kreeg je een kippenei terug, dus eksternesten uithalen, nogal wiesdes!

De oorlog

Op 10 mei 1940, ik was toen acht jaar oud hoorde je overal vliegtuigen en kwamen de Duitsers met paard en wagen over de Waterhuizerweg Haren binnen.

De boerenbedrijven werden door de bezetter naar grootte, aantal vee en opbrengst in kaart gebracht en gecontroleerd.

In de hongerwinter organiseerden de kerken kindertransporten uit de Randstad en iedere boer in de omgeving had wel een kind uit Rotterdam in huis. Er was hier voldoende voedsel, hoewel ook sommige goederen op de bon waren. Maar suikerbietenpulp dat in de Randstad dagelijkse kost was, was hier nog gewoon veevoer.

Melk kostte 16 cent per liter en op doktersattest konden zieke mensen melk krijgen. Als kind moest ik geregeld melk brengen bij een zieke aan de Kromme Elleboog. Kinderen werden bij voorkeur daarvoor gebruikt omdat zij bij de spoorwegovergang niet gecontroleerd werden op illegale waar. Overigens ging dat transport op een fiets zonder banden en dat was niet erg comfortabel.

Eén keer in de week op dinsdag mocht onze klas te laat komen bij meester Molenaar, omdat dan de Joden-transport trein uit Westerbork langs kwam en wij uit de trein geworpen briefjes en briefkaarten moesten zoeken, waarvan sommige nu in het Westerbork museum hangen.

Je moest wachten tot de trein de bocht richting Duitsland omging, want er was een kans dat er door een SS'er op je werd geschoten.

In de oorlog werden er meerdere vliegtuigen neergeschoten. Voor zover ik weet: één bij het Paterswoldse Meer, één bij Waterhuizen en één op een huis aan de Blekerweg.

De Appèlbergen was in de oorlog militair oefenterrein. De Duitsers hadden er een schietbaan en marcheerden dan van de kazerne in Groningen naar de Appèlbergen. Op een keer zag ik ze zelfs met gasmaskers op lopen, dat was een griezelig gezicht. Toen ik met vriendjes op een keer in het bos speelde, zagen wij plotseling het silhouet van een Duitse soldaat. Kwajongens als wij waren, slopen we, weliswaar met schrik in het hart, dichterbij en zagen toen dat het een houten model van triplex plaat gezaagd was.

Van het verzet heb ik niet veel gemerkt. Wel weet ik dat de ondergrondse een keer de hele graanoogst die in schoven op het veld stond of al opgeslagen was in de bult bij de Ruige Laan in brand heeft gestoken, omdat het graan voor Duitsland bestemd was.

Bij de bevrijding

Ik was 13 jaar en er ging een nieuwe wereld voor me open. Overal lag oorlogsmateriaal binnen handbereik. Achter bij het blindeninstituut, dicht bij Huize de Wolf stond nog geschut. Roelof Smeenk, mijn buurjongen en ik waren uit op een kompasrichttoestel (combinatie van kompas en verrekijker om nauwkeurig plaats te kunnen bepalen met betrekking tot stafkaarten) en munitie, maar er lagen alleen nog maar handgranaten. Nou, dan neem je die toch mee en je zet er thuis één tussen de bankschroef!

Roelof heeft er nog een beschadigd oog aan over gehouden. Van de Duitsers hadden we gezien dat je met handgranaten kon vissen, je laat ze gewoon in het water ontploffen en bingo! ... de vissen komen gewoon boven drijven! We speelden en schoten ook met geweren en een nog functionerende veldtelefoon was een wereldwonder voor een oud vrouwtje. "Je kan toch niet door zo'n draad praten!"

Verdere carrière

Ik ging naar de Ambachtsschool in de Indische buurt in Groningen en volgde daar de wagenmakers- en later de meubelmakers-opleiding. Eén leraar had de gewoonte zijn autoriteit te vestigen door een willekeurige jongen uit de groep een flink pak slaag te geven, waarna niemand meer iets durfde uit te halen.

Daarna diensttijd. Omdat ik altijd in de Apollo Muziekvereniging had meegespeeld, moest ik elke morgen het reveil blazen bij het vlag hijsen.

Op een keer haperde er iets bij het touwwerk en was ik gedwongen al die tijd (wel 30 keer) het Wilhelmus te blijven blazen.

Ik kwam in de carrosseriebouw terecht en vervolgens bij de spoorwegen. Ik studeerde elektrotechniek in de avonduren en haalde, omdat ik mij steeds moest bijscholen, er 9 vakdiploma's bij. Als procesleider en coördinator werd ik met de dagelijkse leiding van het spoorwegwerk in Groningen belast, hetgeen ongeregelde dag en nachtdiensten betekende.

Bij calamiteiten als treinkaping, auto onder trein, zelfmoord, en dergelijke, werd ik opgeroepen om de hulp ter plaatse te coördineren. Mijn werkgebied strekte zich uit tot Meppel en tot ver in Friesland.

In 1956 ben ik getrouwd; we kregen 2 kinderen.

Omdat het spoorwegpersoneel vrij reizen had, ook voor het gezin, maakten wij vele mooie reizen in de vakantie door heel Europa.

een korenrijt

De boerderij van familie Nienhuis te Haren

De boerderij stond op het toenmalige perceel Rijksstraatweg 313, een perceel van 22 are en 76 centiare.

Hierop staan thans een dubbele woning 313 en 313 A en een vrijstaand huis 313 B.

De boerderij stond op de plaats van 313 en 313 A, en waar nu 313 B staat was toen een boomgaard.

De familie Nienhuis bestond uit 6 zoons waarvan er 3 tot het laatst op de boerderij woonden en wel, Freerk, Jan en Siebrand. Jan was getrouwd met Martje Speelman zij kregen een dochter Tetje.

Freerk en Siebrand waren vrijgezel.

In 1978 koopt de heer Jan Westerhof, bankdirecteur te Haren, de boerderij van Freerk en Tetje Nienhuis. Westerhof bouwt op het door hem gekochte perceel 313, het huidige huis Rijksstraatweg 313 B, voor eigen gebruik, om dit in 1993 te verkopen aan de schrijver van dit artikel.

Voor "Old Go", Ab. Deelman

boven 313B en onder 313A en 313

Lezing Mikkellhorst in de Groenenberg te Glimmen

Op maandag 1 oktober 2012 verzorgde Henk Bazuin voor Old Go een lezing over de Mikkellhorst.

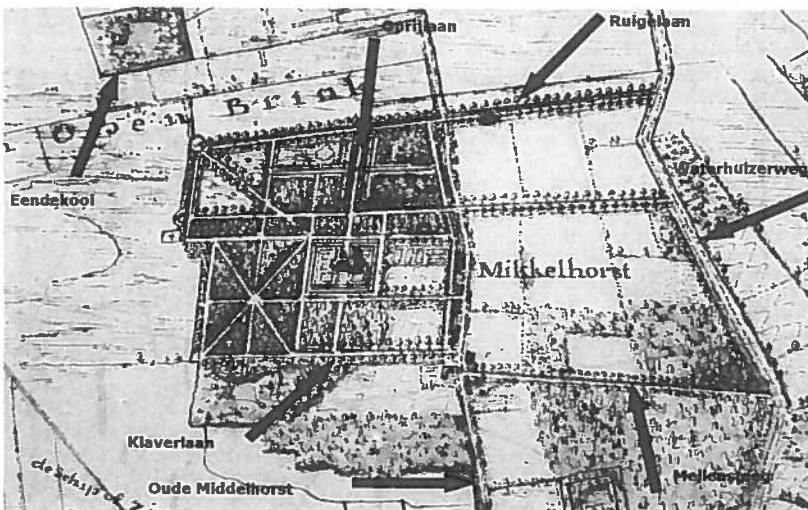
De lezing was het vervolg op de wandeling in mei, waarbij de heren Bazuin en Sluurman lieten zien wat er nu in Oosterhaar nog zichtbaar is van het oude buitenhuis. Een verslag hiervan staat in de Op de Hoogte van september 2012.

Het was met bijna vijftig geïnteresseerden een druk bezochte avond. Veel bezoekers hadden banden met de Oude Mikkellhorst, waardoor de avond af en toe bijna een reünie werd, vooral bij de vertoning van oude foto's van boerderijen.

Het huis en zijn bewoners

Er is geen afbeelding van het huis bekend. Het moet op zeker moment twee bouwlagen gehad hebben: in een verkoopacte staat dat de koper acht glas-in-loodramen op de bovenverdieping moet overnemen. Zoals vele borgen is ook deze slecht onderhouden. De Mikkellhorst is in 1861 op afbraak verkocht, het omringende park was toen al lang gekapt. De namen van tal van eigenaren zijn bekend, het langst (1681-1817) is het huis in bezit geweest van de familie Ludolphi en hun nazaten, de Gockinga's. Zij behoorden tot de elite, de familie telt mee in het bestuur van Stad en Ommeland en Nederland, en in de rechtspraak. De adel trouwde onderling, er zijn huwelijksbanden met de families Quintus, Feith (bekende archivariissen) en Alberda van Eekestein.

Foto kaart Mikkellhorst

De boerderijen en hun bewoners

Het gebied van de Mikkellhorst is eind jaren 60 van de 19^e eeuw in tweeën gesneden door de spoorlijn naar Zwolle. Het huis was toen al afgebroken.

Zo ontstonden de Voorste (ten westen van de spoorlijn) en Achterste Mikkellhorst. De gemeente Haren meende in "achterste" ongewenste bijklanken te horen en noemde dit gebied officieel *Oude Mikkellhorst*.

Op het terrein van Oude Mikkellhorst stonden 7 boerderijen, een aantal hiervan staat er nog steeds, met als bekendste de kerkboerderij. Hier woonde boer Bolhuis die als eerste telefoon had. Als iemand de veearts nodig had, moest Bolhuis die bellen. Er was veel laag en nat land dat alleen als hooiland bruikbaar was. Boer Horst verleende gastvrijheid aan de hooimijten van de anderen. Was zijn land net iets droger? De mijten zijn in 1949 in brand gestoken, getuige een brandweerrapport. Volgens iemand uit de zaal zouden de mijten in de oorlog ook in brand gestoken zijn, als sabotagedaad.

Foto boerderij Familie Tuinman

Andere bekende families zijn Bazuin, Sjobbema, Tuinman. Net als de elite trouwen ook zij onderling.

Aangezien de boerderijen aangeduid worden met de naam van de bewoners raak ik hier het spoor bijster. Vooral de Bazuinen hebben overal gewoond, of lijkt dat maar zo omdat de spreker uiteraard het meeste weet van zijn eigen familie?

Ingrid Smit

Meer informatie over de Mikkellhorst:

Harener Historische reeks no 10: Buitenhuisen in Haren, wonen op stand, door A.C.Timmer.

*foto kruising Oude Middelhorst
(waar de boerderij van Tuinman vroeger stond)*

Haren bevrijd in april 1945

opgeschreven door Frans Hazewinkel

Van 1940 af woonden wij in Haren in het Vrythuis, Rijksstraatweg 61a. Tijdens de bevrijding van Haren in april 1945 was ik 10 jaar. In juni zou ik 11 worden. Ik herinner mij dat wij in de nacht voor de bevrijding een schuilplaats hadden gevonden in de kelder bij onze burens die in Huize Hemmen – Rijksstraatweg 63 – woonden. Door de kleine kelderraampjes zagen wij in het westen – richting Eelde-Paterswolde – lichtflitsen van granaatinslagen en bundels van zoeklichten van afweergeschut. In de verte hoorden wij schieten. Ook hoorden wij het suizen van overvliegende projectielen. Ik herinner me niet dat we echt bang waren. We zaten meer in spanning: zal de oorlog nu echt afgelopen zijn?

In de tuin aan de voorkant van 't Vrythuis bevond zich naast de oprit een mitrailleurnest dat nooit door de Duitsers is gebruikt.

Ten zuiden van Huize Hemmen liep een brede tankgracht, gegraven door Nederlandse mannen die daartoe door de Duitsers verplicht werden. De tankgracht liep van oost naar west dwars door de tuin en achterliggende landerijen van Huize Hemmen, dwars door de Rijksstraatweg en verder oostwaarts door de landerijen die lagen achter de plek waar nu het pand Rijksstraatweg 60a staat. Dat pand stond er toen nog niet.

Waar de tankgracht de Rijksstraatweg kruiste waren planken gelegd, bedekt met zand. Het zag er quasi solide uit. Personen konden de tankgracht zo passeren, maar een zware tank zou onmiddellijk in de gracht tuimelen.

Tegenover ons huis woonde boer Hemmes, Rijksstraatweg 58 (Het pand zou na de oorlog de eerste RK kerk in Haren herbergen). Op de oprijlaan van de boerderij hadden de Duitsers Frans afweergeschut opgesteld. Dat geschut is tijdens de opmars van de Canadezen in actie gekomen, maar werd met een enkel schot door een Canadese tank onklaar gemaakt.

Op een bepaald moment was er nergens meer een Duitse soldaat te bekennen en waagden wij ons naar buiten.

Ter hoogte van 't Huis de Wolf stond bij een tankgracht een Duits kanon

Bron: Harener Historische Reeks nr 9, p 64

Wat wij als eerste zagen van onze bevrijders was een gezond uitziende militair, die later Canadees bleek te zijn. Hij naderde zo op het oog nonchalant, met een vuurwapen schuin over zijn borst, vanuit het zuiden de tankgracht. Onze tante Elly Baerselman, die bij ons woonde, liep direct naar hem toe om hem op het gevaar van de tankgracht te wijzen. Of het toen was of later weet ik niet meer, maar als je naar het noorden keek zag je één grote oranje gloed aan de hemel: wij dachten dat de hele stad in brand stond. Later bleek het met name de noord- en de oostwand van de Grote Markt te zijn die in vlammen opgingen. Duitsers hadden zich daar in panden verschanst waar ze door de geallieerden met vlammenwerpers werden uitgeschoten.

Mijn ruim 3½ jaar oudere broer Ruurt weet zich nog te herinneren dat, toen wij allen op de Rijksstraatweg liepen, er plotseling een schot klonk en een Nederlander met oranje band dood werd geschoten door een NSB'er die in het torentje van 't Huis de Wolf zat.

Na de bevrijding hadden onze bevrijders een stafkwartier in de woonkamer van de familie Landweer, Rijksstraatweg 71.

 WEBWINKELN?

DAT KAN IN HAREN!

WWW.BOOMKER.NL

Binnen 24 uur gratis thuisbezorgd

U sponsort Zorgboerderij De Mikkelhors

Persoonlijke service van Boomker personeel

 **BOEKEN
VAN VLEES
EN BLOED.**

De Hunze en Haren door Ingrid Smit

Januari 2012 Bij de Bloemert liggen zandzakken, achter de kerk van Noordlaren staat het land blank. Ondanks de aanleg van waterbergingen in het Hunzedal bij Spijkerboor en Annen, het doorsteken van de dijken langs Kropswolder buitenpolder en Westerbroekstermadepolder is de druk op de dijken langs Winschoterdiep en Eemskanaal erg hoog. De bijna-overstroming 2012 is net geen echte geworden.

We zijn na 1998, toen de Hoornsedijk het ternauwernood gehouden heeft, weer geconfronteerd met het belang van de waterbeheersing

Dit is niets nieuws. Van de hand van Jan van den Broek, oud archivaris, is in 2011 een prachtig boek verschenen, getiteld *Een kronkelend verhaal. Nieuw licht op de oude Hunze*. Hij beschrijft hier vanaf de dertiende eeuw het voortdurende zoeken naar methoden om de wateroverlast te beperken door de aanleg van zijlen (sluizen) en sloten. Het onderstaande is grotendeels op dit boek gebaseerd.

Tot grofweg het jaar 1000 vormde de afwatering van het Gorecht geen probleem; het land, veengrond, lag hoog genoeg om het water via de Hunze kwijt te raken, ongeacht het getij. De Hunze staat tot 1877 in open verbinding met de zee. Eb en vloed zijn voor de aanleg van de Spilsluizen in de stad bij normale vloed merkbaar tot aan Waterhuizen.

Na het eerste millennium beginnen de problemen. Gedeeltelijk zijn die natuurlijk: bij de Hoge Paddepoel, ten noorden van het huidige Van Starckenborgkanaal bij Dorkwerd, moet de rivier door een nauwe bedding met walkanten die steeds hoger worden omdat daarop bij elke overstroming van de zee een dun laagje klei achterblijft. Een flessen hals! De mens draagt ook een steentje bij; de boeren van de dorpen van het wolddeel van Wold en Go, dus Kropswolde, Westerbroek, Engelbert, Middelbert en Noorddijk, boeren op het veen, dat daarvoor ontwaterd moet worden.

Dat en het spitten van het veen waardoor het langzaam verteert, veroorzaakt een bodemdaling. Niemand weet hoe groot die is, maar schattingen komen uit op 1 á 2 meter. Voor wie zich daarbij weinig kan voorstellen: de bodemdaling door aardgaswinning is gemiddeld 40 cm, daardoor zijn een aantal nieuwe gemalen nodig en kan de rondvaartboot in Groningen maar met moeite onder de bruggen door. Een middeleeuwse boer kan dit met z'n houten spa niet opvangen.

De problemen worden nog vergroot doordat de kloosters van Aduard en Essen (Yesse) vanaf ongeveer 1250 vennen in de buurt van Zuidlaren voor turf afgraven. Nog geen halve eeuw na het begin van deze turfwinning is de wateroverlast voor de dorpen van Wold en Go zo groot dat ze in 1285 een dam gelegd hebben in de waterafvoer van de kloosterven.

Uiteraard leidt dit tot een rechtzaak, waarbij bepaald wordt dat de kloosters vanwege hun verveningen in de bovenloop van de Hunze medeverantwoordelijk zijn

voor de oplossingen van de wateroverlast benedenstrooms. Voor oplossingen moet je niet lokaal kijken, maar naar de hele rivier. Vandaar dat Essen betrokken was bij oplossingen ver van huis.

Deze kloosters hebben op meerdere, soms tegenstrijdige manieren te maken met de Hunze. Enerzijds veroorzaken ze een grotere waterafvoer.

De turf wordt afgevoerd via de Hunze, de kloosters hebben belang bij een goede bevaarbaarheid –graag veel water in de Hunze. Tenslotte bezitten de kloosters stroomafwaarts grote landerijen die ze graag droog zien – hoe lager de waterstand in de Hunze, hoe beter de afwatering.

Er zijn in de loop van de veertiende eeuw ambitieuze plannen gemaakt (niet altijd uitgevoerd) voor sluizen bij Schilligeham en Harssens, er zijn afspraken gemaakt welke zijlen (= sluizen) wanneer gesloten zijn, maar het is niet afdoende.

De boeren van Middelbert en Engelbert, aan de oostkant van de rivier en destijds onderdeel van het Gorecht, besluiten in 1370 hun water via de voorloper van het Damsterdiep te lozen. Hun nieuwe zijlvest, het Scharmer zijlvest, stelt dan uiteraard als voorwaarde dat ze voor goede dijken zorgen, zodat het zijlvest niet met het Hunzewater wordt opgezaald. Die dijken zijn goed, zo goed dat het Hunzewater nu maar één kant op kan, naar de lage gronden aan de westkant van de Hunze. Nu zijn de weidegronden van de hoger gelegen dorpen van het Gorecht, dus Noordlaren, Glimmen, Onnen, Haren, Helpman de klos. Als het water deze boeren over de klompen komt zien ze maar één oplossing: doorsteken die dijken!

Daarop volgt een soort oorlogsverklaring van de groep waarbij het Scharmer zijlvest hoort: iedereen mag die Drenten, dus de inwoners van de genoemde dorpen, schade toebrengen (wel voor eigen risico!). Wordt iemand van het Scharmer zijlvest aangevallen, dan sluiten de gelederen zich.

In de veertiende eeuw is het wettig gezag van het Gorecht, dus de bisschop van Utrecht of zijn plaatsvervanger, de prefect, niet betrokken bij het maken van de plannen. Ze zijn achteraf op de hoogte gesteld en dat is het. Dat verandert als de stad Groningen eind 1392 voor honderd jaar de rechten van de bisschop pacht.

Groningen is de baas in het Gorecht en pakt de problemen met de infrastructuur voortvarend aan. Binnen tien jaar is de wateroverlast in het Gorecht verleden tijd, het water van de kronkelende Hunze wordt vanaf Waterhuizen door het nieuw gegraven Schuitendiep (Oude Winschoterdiep) geleid tot voorbij de stad. Bij de huidige wijk De Hoogte komt het water weer in de oorspronkelijke bedding. De stad leidt de werkzaamheden, het graafwerk wordt gedaan door de inwoners van het Gorecht die ook verantwoordelijk blijven voor het onderhoud van het nieuwe kanaal. Het Schuitendiep is niet, zoals eerder gedacht, gegraven om de turf via de stad te transporteren, maar om de afwatering van het Gorecht te verbeteren.

Verlag fotoavond 6 november

Henk Werners, net afgezwaid als voorzitter van de ANBO, heeft in het Dorpshuis de Groenberg in Glimmen foto's van oud-Haren laten zien.

De avond werd bijgewoond door ruim 30 belangstellenden.

De avond begon met de korte film "Rijk en arm aan het Paterwoldsemeer", gemaakt door Anne van Slageren in opdracht van de Culturele Raad van Haren. In de film wordt op geraffineerde wijze oude filmpjes van het Paterwoldsemeer vermengd met nieuwe opnamen. De film is zonder geluid zodat hij uitstekend geschikt is voor vertoning in openbare ruimtes.

Hierna werd onder de titel: "Die goede oude tijd" door Henk Werners foto's getoond. Hij nam daarbij een wandeling van het Sterrebos in Groningen, ooit de noordgrens van de gemeente Haren, naar de dorpskern in Haren als thema. Vele mooie villa's waarvan er enkele nog bestaan passeerden de revue.

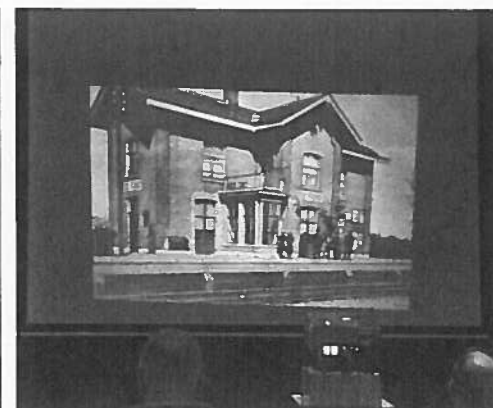
Jan Dijkema besloot de avond met de vertoning van een (kleine) selectie van de foto's van de heer Rutgers uit Glimmen. De foto's hadden alle betrekking op Glimmen. Het gebruik van dia's en een diaprojector hierbij maakte de oude sfeer compleet.

Dick Schaap

Tekst uit de film

centrum Haren

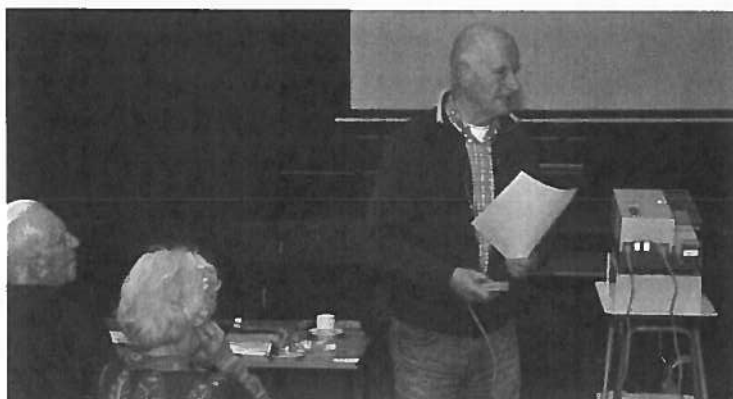
station De Punt

Ali Bakker bedankt Anne van Slageren voor zijn bijdrage aan de geslaagde avond

Henk Werners en Anne van Slageren achter de knoppen van moderne presentatietechniek

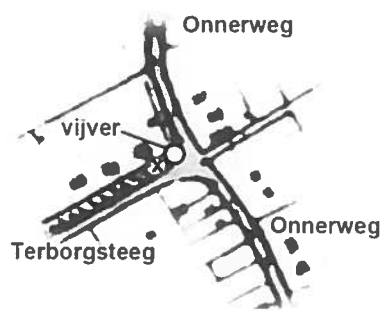
Jan Dijkema, hier met ouderwetse, betrouwbare diaprojector

De gedempte vijver in Haren

In het vorige nummer werd gevraagd naar de plaats van de vijver op onderstaande foto.

Er kwamen flink wat reacties: iedereen wist te vertellen dat het een vijver was op de noordelijke hoek van de Terborgsteeg Jachtlaan (voorheen Onnerweg).

Zie de schets op een plattegrond uit 1953.

De fotograaf moet hebben gestaan op positie x.

De foto is waarschijnlijk rond 1930 gemaakt.

De dubbele villa op de achtergrond is er nog: Jachtlaan 14 en 16.

De vijver is in 1968 gedempt; het jaar dat de sporthal de Bam werd geopend. Men wilde de omgeving kennelijk een beetje opknappen. Dit blijkt uit een bericht in het Nieuwsblad van het Noorden van 20 augustus 1968.

Door twee lezers is gemeld dat er iemand in de vijver verdronken zou zijn. Daar is echter in het Nieuwsblad van het Noorden niets over terug te vinden.

Een derde lezer betwist de beweringen en oppert dat het waarschijnlijk een verhaal was om kinderen van de vijver weg te houden. Hij noemde de vijver "een spannend, haast mystiek plekje, met groene en modderige oevers, rietkragen en bomen en struiken er langs".

Op de website van Old Go staat een uitgebreidere versie van dit antwoord op de vraag.

Er is nog een foto opgedoken waarop te zien is dat de vijver voor de villa op de hoek van de Onnerweg en Terborgsteeg ligt.

De fotograaf van de oorspronkelijke foto moet achter de vijver hebben gestaan. (bron: Noordnl.nl)

Inhuldiging burgemeester Boerema

De foto bleek toch niet zo onbekend als wij dachten.

De foto is gemaakt bij de inhuldiging van burgemeester Boerema. Op de foto staan de leden van muziekvereniging Apollo. Ik kreeg de foto van Cees Bouwman met daarbij het hele verhaal, voor het boek dat ik toen over muziekvereniging Apollo schreef.

Apollo was in 1906 opgericht. De leden droegen platte petten en geen uniform. In de aanloop naar de aanschaf van een uniform, kochten ze eerst uniformpetten. En die hadden ze op deze foto voor het eerst op!

Overigens waren het een beetje surrogaatpetten.

In 1926 werden 'echte uniformpetten' aangeschaft. Ze dragen dus nog geen uniform, daar hadden ze het geld nog niet voor bij elkaar gespaard. Op de uniformen heeft Apollo tot 1951 (!) moeten wachten!

Op de foto staan in elk geval: (de man met duimen in vestzakje niet meergerekend, die is niet bekend) v.l.n.r.: Mekkering, A. Arends, A. Bouwman, Steenwijk, B. Gramsbergen, J. Veenhoven, G. Postema, A. van Bergen, J. Gramsbergen, W. Bouwman, L. Bouwman, D. Sikkema.

De foto staat ook in het boek 'Apollo 1906-2005, muziek in Haren'.

Wil Legemaat

Waar is dit en wie zijn dit?

Geert Bazuin heeft in zijn collectie deze foto, waarvan de locatie onbekend is en ook wie op de foto staan. De foto is op 28 augustus 1993 door Jannes Pieters uit de nalatenschap van zijn ouders verkregen.

Volgens de bron zou het huis gestaan hebben aan de Kerkstraat. Hier zou "kranten Jannie" hebben gewoond, mogelijk verwant aan de familie Eleveld. Naspeuringen bij oude Harenaars heeft niets opgeleverd.

Als het inderdaad om "Kranten Jannie" gaat moet zij rechtstreeks familie zijn van Bouman – van wasserij Bouman.

Van die kant was echter geen bevestiging te krijgen.

Ze werd in die familie niet herkend.

Ondanks een sterke vergroting van de afbeelding zijn de teksten op de borden aan het huis niet te lezen.

Is dit wel in Haren?

Een tweede zoekplaatje

In het Nationaal Archief kunt u onder www.gahetna.nl foto's zoeken en een afdruk bestellen. Wij vonden een aantal foto's van koninklijk bezoek aan Haren 9 september 1975

Er was veel politie op de been, want er zou een bommelding zijn geweest.

Weet u er meer van?

Uw reacties graag naar het secretariaat, zie blz. 3.

Koninkin bezoekt Haren (Groningen) met bommelding, politie controleert mensen

Metadata
Collectie / Archief
Fotocollectie Anwb
Reportage / Serie
[onbekend]
Beschrijving
Koninkin bezoekt Haren (Groningen) met bommelding, politie controleert mensen
Datum
9 september 1975
Locatie
Groningen, Haren
Trefwoorden
POLITIE, koninginnen
Fotograaf
Anwb / Doornik, R.
Materiaaltype
negatief, zwart/wit
Nummer toegang
bestrijf toegang 2.24.21.35
Bestanddeelnummer
576.145.4

Reacties

(ingezonden mededeling)

Zin en onzin van ledverlichting

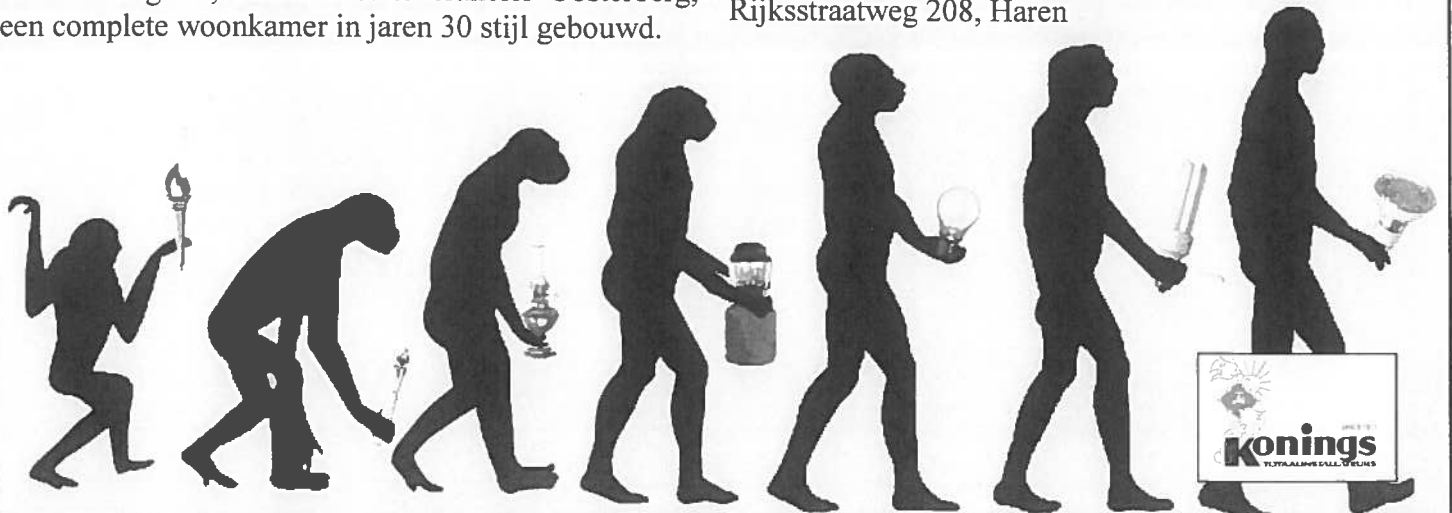
Kil, blauwachtig koud licht? Met al die vooroordelen rekent Konings Totaal radicaal af. In haar etalages in Haren kan iedereen komen kijken hoe gezellig het thuis met ledverlichting kan zijn.

In de etalage is, samen met leverancier Oosterberg, een complete woonkamer in jaren 30 stijl gebouwd.

Je waant je in een andere tijd, behalve ... als u goed kijkt is er iets verrassends aan de hand met het licht! Ook bouwt men een compleet kantoor na en ook daar zullen bezoekers verrassende ontdekkingen doen.

Konings Totaal Installateurs

Rijksstraatweg 208, Haren

WIST U DAT WIJ KUNNEN **PRINTEN** ALSOF HET **GEDRUKT** STAAT?

Kerkstraat 32 (t.o. AH) • 9751 BD Haren • (050) 534 74 47 • www.drukkerijvanark.nl • info@drukkerijvanark.nl

DIGNO computers

Computers • Software • Reparaties • Netwerken

Rijksstraatweg 132 • 9752 BL Haren • Tel.: 050-5349965 • info@digno.nl • www.digno.nl